

Psychiatria i Psychoterapia 2013; tom 9, numer 4: strony 31-32

wersja pierwotna - elektroniczna

Katarzyna Klasa

RECENZJA: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ INTELEKTUALNA – ETIOPATOGENEZA,
EPIDEMIOLOGIA, DIAGNOZA, TERAPIA.

REDAKCJA: KINGA BOBIŃSKA, TADEUSZ PIETRAS I PIOTR GAŁECKI.

Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2012. s. 655.

Opisywana pozycja jest – jak zaznaczono w stopce redakcyjnej – 221 publikacją wrocławskiego wydawnictwa Continuo. Zarówno jej tytuł, jak i objętość (643 strony, nie wliczając starannie opracowanego indeksu tematycznego) już na pierwszy rzut oka sugerują, że także zawartość merytoryczna będzie nadzwyczaj obszerna. To wstępne wrażenie potwierdza także nota o autorach – trzydziestu czterech specjalistach, reprezentujących tak różne dziedziny jak psychiatria, psychologia, neurologia, pedagogika specjalna, kardiologia, pneumonologia, alergologia, seksuologia, genetyka, biochemia i prawo.

Publikacja podzielona została na czternaście rozdziałów, zawierających wyodrębnione części oraz piśmiennictwo. Czytelnik na początku ma okazję zapoznać się z niezwykle interesująco opisanym rysem historycznym zagadnienia niepełnosprawności intelektualnej (NI): od czasów Hipokratesa do czasów współczesnych, czyli sytuacji osób niepełnosprawnych intelektualnie w Polsce po 1989r., wraz z dawniejszymi i obecnie obowiązującymi definicjami i terminologią. W rozdziale drugim - krótkim, lecz treściwym - zapoznać można się z danymi dotyczącymi epidemiologii NI.

Jak się wydaje, rozdziałem szczególnie interesującym dla psychologów będzie Rozdział 3, poświęcony zagadnieniom diagnozy NI, wraz z omówieniem dostępnych w Polsce testów psychologicznych stosowanych w diagnostyce NI, podzielonych na: testy do diagnozy inteligencji płynnej, skryzalizowanej oraz testy do badania dzieci w okresie prewerbalnym i dzieci niesłyszących. Uzupełnieniem i rozszerzeniem dla tego rozdziału jest Rozdział 6, poświęcony szczegółowym zagadnieniom diagnozy psychologicznej u osób z niepełnosprawnością intelektualną. W odniesieniu do kwestii kontaktu diagnostycznego bardzo cenny wydaje się także rozdział poświęcony zasadom badania lekarskiego – somatycznego, osób niepełnosprawnych intelektualnie, wraz ze wskazówkami pozwalającymi na usprawnienie komunikacji między lekarzem a pacjentem.

Również czytelnicy zainteresowani bardziej biologicznymi aspektami zagadnienia NI, tj. aspektem neurorozwojowym, znaczeniem i czynnikami okresu ciąży i okołoporodowego, czy podłożem genetycznym, odnajdą w omawianej pozycji wiele rzetelnie i przejrzysto podanych informacji. Autorzy poświęcili oddzielne miejsce na szczegółowe omówienie Zespołu Downa, Zespołu Retta, a także współchorobowości NI i autyzmu, padaczki i porażenia mózgowego. Dla wszystkich praktyków cenną będzie też niewątpliwie okazja do zapoznania się z omówieniem możliwości oddziaływań terapeutycznych w wymienionych zespołach chorobowych.

Obok wspomnianego już tematu zdrowia somatycznego osób z NI, w omawianej pozycji podjęto również kwestie dotyczące problematyki dojrzewania osób z NI, ich stygmatyzacji, rehabilitacji i terapii, w tym terapii rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną, aspektów prawnych i orzecznictwa, opieki socjalnej i edukacyjnej.

W omawianej książce, swoje miejsce znalazł także bardzo ważny temat: seksualności osób dotkniętych NI, obejmujący m.in. charakterystykę rozwoju psychoseksualnego i rolę rodziców w rozwoju psychoseksualnym dzieci z NI, oraz formy realizacji potrzeb seksualnych przez osoby niepełnosprawne intelektualnie. Podjęcie tego wciąż niewystarczająco podejmowanego tematu, niewątpliwie stanowi ważny wkład w wiedzę zarówno klinicystów, jak i rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych.